

Grant Thornton

BYROJA KOSOVARE E SIGURIMIT - BKS
KOSOVSKI URED OSIGURANJA - KUO
KOSOVO INSURANCE BUREAU - KIB

Nr. 567/17 Dt. 05.05.2017
PRISHTINE

Pasqyrat financiare dhe raporti i auditorit të pavarur

Byroja Kosovare e Sigurimit

31 Dhjetor 2016

Përmbajtja

	Faqe
Raporti i auditorit të pavarur	1
Paqyra e të ardhurave gjithpërfshirëse	4
Pasqyra e pozicionit financiar	5
Paqyra e ndryshimeve në fonde	6
Paqyra e rrjedhës së parasë	7
Shënimet e pasqyrave financiare	8

Raporti i auditorit të pavarur

Grant Thornton LLC

Rr. Rexhep Mala 18

10 000 Pristina

Kosovë

T +381 38 247 771

+381 38 247 801

F +381 38 247 802

www.grantthornton-ks.com

Për Këshillin Administrativ të Kosovës
Byroja Kosovare e Sigurimeve

Opinioni i kualifikuar

Ne kemi audituar pasqyrat financiare shoqëruese të Byrosë së Sigurimeve të Kosovës (referuar më tej si "BKS" ose "Byroja"), të cilat përfshijnë pasqyrën e pozicionit financiar më 31 dhjetor 2016 dhe pasqyrën e të ardhurave përmbledhëse, pasqyrat e ndryshimeve në fonde dhe pasqyra e rrjedhës së parasë për vitin që ka përfunduar, dhe shënimet në pasqyrat financiare, duke përfshirë një përmbledhje të politikave të rëndësishme të kontabilitetit.

Sipas mendimit tonë, përveç efekteve të mundshme të çështjeve të përshkruara në pjesën "Baza për Opinion të Kualifikuar" të raportit tonë, pasqyrat financiare shoqëruese paraqesin në mënyrë të drejtë, në të gjitha aspektet materiale, pozicionin financiar të Byrosë së Sigurimeve të Kosovës më 31 dhjetor 2016, si dhe të performancës së saj financiare dhe të rrjedhës së parasë së gatshme për vitin e mbyllur, në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar (SNRF) dhe rregulloren e Bankës Qendrore të Kosovës (rregullat e BQK-së).

Baza për Opinion të Kualifikuar

i. Siç është shpalosur në Shënimin 19 të pasqyrave financiare shoqëruese më 31 dhjetor 2016, përfshirë në detyrimet tjera, bilanci i detyrimeve të Byrosë ndaj kompanive të sigurimit është 394 mijë euro. Bazuar në procedurat tona të kryera të konfirmimit më 31 dhjetor 2016, kompanitë e sigurimeve kanë konfirmuar përmes konfirmimeve me shkrim të drejtpërdrejtë, në vlerë prej 2,579 mijë euro, si të arkëtueshme nga Byroja. Menaxhmenti i Byrosë konsideron se ndryshimi mund të lindë nga paditë që disa kompani të sigurimit kanë ngritur kundër Byrosë dhe që rastet e tilla nuk kanë përmbarim ekzekutiv. Sidoqoftë, ne nuk kemi marrë prova të duhura të mjaftueshme që mbështesin një shpjegim të tillë. Si rezultat, ne nuk ishim në gjendje të siguronim siguri të arsyeshme në lidhje me plotësinë e detyrimeve ndaj kompanive të sigurimit të njohura më 31 dhjetor 2016 .

ii. Siç është shpalosur në Shënimin 17 të pasqyrave financiare shoqëruese, bilanci i detyrimeve të sigurimit për humbjet dhe shpenzimet për rregullimin e humbjeve më 31 dhjetor 2016 është 19,717 mijë euro. Gjatë vitit 2016 Byroja ka bërë ndryshime në bazën e të dhënave të dëmeve të raportuara por jo të zgjidhura (RBNS) lidhur me periudhat para vitit 2016, efekti i të cilave ndryshime është pasqyruar në pasqyrën e të ardhurave gjithëpërfshirëse për vitin e përfunduar më 31 Dhjetor 2016. Prandaj, ne nuk ishim në gjendje të përcaktojmë nëse janë të nevojshme rregullimet në bilancin fillestar të këtyre detyrimeve sipas 1 Janar 2016 si dhe për humbjet dhe shpenzimet e rregullimit të humbjeve të njohura gjatë vitit që mbaron më

- iii. Më 31 dhjetor 2016 vlera për rastet gjyqësore për paditë e ngritura kundër Byrosë, e cila na është raportuar, arrinë vlerën prej 9,011 mijë euro. Rezultatet e procedurave tona të auditimit nuk na kanë mundësuar që të sigurojmë siguri të arsyeshme në lidhje me plotësinë e informacionit që kemi marrë lidhur me çështjet ligjore të ngritura kundër Byrosë. Si rezultat, ne nuk ishim në gjendje të përcaktojmë nëse ndonjë rregullim mund të jetë i nevojshëm për pasqyrat financiare të Byrosë më dhe për vitin që mbaron më 31 dhjetor 2016, për humbjet e mundshme nga rastet ligjore që mund të ekzistojnë dhe nuk janë raportuar tek ne.

Ne kemi kryer auditimin tonë në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Auditimit (SNA). Përgjegjësitë tona sipas këtyre standardeve përshkruhen më tej në Përgjegjësitë e Auditorit për Auditimin e Pasqyrave Financiare në raportin tonë. Ne jemi të pavarur nga Byroja në përputhje me Bordin e Standardeve Ndërkombëtare të Etikës për Kontabilistët Profesionist (Kodi BSNEK) së bashku me kërkesat etike që janë relevante për auditimin tonë të pasqyrave financiare në Kosovë dhe ne kemi përmbushur përgjegjësi të tjera etike në përputhje me Kodin e BNSEK-së. Ne besojmë se të dhënat e auditimit që kemi marrë janë të mjaftueshme dhe të përshtatshme për të siguruar bazën për opinionin tonë të kualifikuar.

Përgjegjësitë e Menaxhmentit dhe atyre të ngarkuar me Qeverisjen për Pasqyrat Financiare

Menaxhmenti është përgjegjës për përgatitjen dhe paraqitjen e drejtë të pasqyrave financiare në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar (SNRF) dhe rregulloren e Bankës Qendrore të Kosovës (BQK), dhe për kontrollin e brendshëm që menaxhmenti përcakton që është i nevojshëm për të mundësuar përgatitjen e pasqyrave financiare e që janë pa ndonjë anomali materiale, qoftë për shkak të mashtrimit apo gabimit.

Gjatë përgatitjes së Pasqyrave Financiare, menaxhmenti është përgjegjës për vlerësimin e aftësisë së vijimësisë së Byrosë, shpalosjet, zbatueshmërinë dhe çështjet që kanë të bëjnë me vijimësinë dhe përdorimin e bazës së vijimësisë në kontabilitet përveç nëse menaxhmenti dëshiron të likuidojë Byronë, ndërprejë operacionet e Byrosë ose nuk ka alternative reale por ta bëjë këtë veprim

Ata që janë të ngarkuar me qeverisjen e Byrosë janë përgjegjës për mbikëqyrjen e procesit të raportimit financiar të Byrosë.

Përgjegjësitë e Auditorit për Auditimin e Pasqyrave Financiare

Objektivat tona janë që të arrijmë një siguri të arsyeshme lidhur me faktin nëse pasqyrat financiare në tërësi nuk kanë anomali materiale, për shkak të mashtrimit apo gabimit, dhe të lëshojmë një raport auditimi që përfshin opinionin tonë. Siguria e arsyeshme është një siguri e nivelit të lartë, por nuk është një garanci që një auditim i kryer sipas SNA-ve do të identifikojë gjithmonë një anomali materiale kur ajo ekziston. Anomali të mund të vijnë si rezultat i gabimit ose i mashtrimit dhe konsiderohen materiale nëse, individualisht ose të marra së bashku, pritet që në mënyrë të arsyeshme të ndikojnë në vendimet ekonomike të përdoruesve të marra të bazuara në këto pasqyra financiare.

Si pjesë e një auditimi në përputhje me SNA-të, ne ushtrojmë gjykim dhe skepticizëm profesional gjatë procesit të auditimit. Ne gjithashtu:

- Identifikojmë dhe vlerësojmë rreziqet e anomalive materiale në pasqyrat financiare, për shkak të gabimeve ose mashtrimeve, projektojmë dhe zbatojmë procedura auditimi të cilat u përgjigjen këtyre rreziqeve, si edhe marrim evidenca auditimi të plota dhe të mjaftueshme për të krijuar bazat e opinionit tonë. Rreziku i moszbulimit të një gabimi material që vjen si rezultat i një mashtrimi, është më i lartë se ai që vjen nga një gabim, pasi mashtrimi mund të përfshijë marrëveshje të fshehta, falsifikime, mosveprime të qëllimshme, keqinterpretime, ose shkelje të kontrolleve të brendshme.
- Kuptojmë kontrollet e brendshme në lidhje me auditimin, në mënyrë që të dizajnojmë procedura të përshtatshme në varësi të rrethanave, mirëpo jo për të shprehur një opinion mbi efektshmërinë e kontrolleve të brendshme të byrosë.
- Vlerësojmë përshtatshmërinë e politikave kontabël të përdorura dhe arsyeshmërinë e vlerësimeve kontabël dhe shpalosjeve të bëra nga menaxhmenti.
- Nxjerrim përfundime në lidhje me vlerësimin e aftësisë së vijimësisë së Byrosë të menaxhmentit duke u bazuar në evidencat e marra të auditimit, nëse ekziston një pasiguri materiale që lidhet me ngjarjet ose kushtet që mund të hedhin dyshime të konsiderueshme mbi aftësinë e Byrosë për të vazhduar operimin. Në qoftë se arrijmë në përfundim se ekziston një pasiguri materiale, ne jemi të detyruar t'i kushtojmë vëmendje në raportin tonë të auditimit në lidhje me shpalosjet përkatëse në pasqyrat financiare ose, nëse këto shpalosje janë të papërshtatshme, të modifikojmë opinionin tonë. Përfundimet tona bazohen në dëshmitë e marra gjatë auditimit të siguruara deri në datën e raportit tonë. Sidoqoftë, ngjarjet ose rrethanat e ardhshme mund të shkaktojnë që Byroja të pushojë së funksionuari.
- Vlerësojmë paraqitjen e përgjithshme, strukturën dhe përmbajtjen e pasqyrave financiare, përfshirë shpalosjet, dhe nëse pasqyrat financiare përfaqësojnë transaksionet dhe ngjarjet në atë mënyrë që të paraqiten drejtë.

Ne komunikojmë me ata të cilët janë të ngarkuar me qeverisjen, përpos çështjeve të tjerave, për shtrirjen dhe kohëzgjatjen e auditimit, dhe gjetjeve të rëndësishme gjatë auditimit, përfshirë çdo mangësi të theksuar në kontrollin e brëndshëm të cilat ne i identifikojmë gjatë procesit të auditimit.

Ky raport është përkthim i versionit original në anglisht, në rast mospërputhje do të mbizotëroje versionin në gjuhën angleze.

GRANT THORNTON LLC
Grant Thornton LLC

Prishtinë, Kosovë

13 Prill 2017

Pasqyrat Financiare
31 Dhjetor 2016

Paqyra e të ardhurave gjithëpërfshirëse

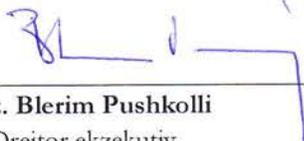
Shënimet	Viti i	Viti i	
	përfunduar më 31 Dhjetor 2016 (Shumat në 000 euro)	përfunduar më 31 Dhjetor 2015 (Shumat në 000 euro)	
Të hyrat			
Të hyrat nga primet e sigurimeve	6	8,269	11,979
Primet e ceduara për risigurues / primet e risigurimit	7	(100)	(127)
Primet e shkruara neto		8,169	11,852
Ndryshimet në rezervat e primeve të pafituara	18	(26)	183
Primi i fituar neto		8,143	12,035
Të hyrat tjera	8	4,089	1,683
Të hyrat nga ndryshimet në të arkëtueshmet nga kompanitë e sigurimit për rezervat teknike	16	1,015	5,929
Gjithsej të hyrat		13,247	19,647
Shpenzimet e humbjes dhe të rregullimit	17	(6,175)	(10,124)
Kostot e marrjes në sigurim	9	(5,121)	(7,323)
Shpenzimet administrative	10	(1,951)	(2,200)
Gjithsej humbja dhe shpenzimet		(13,247)	(19,647)
Teprica/(Mungesa) për vit		-	-
Të hyrat tjera gjithëpërfshirëse		-	-
Gjithsej të ardhurat gjithëpërfshirëse		-	-

Pasqyrat Financiare
31 Dhjetor 2016

Pasqyra e pozicionit financiar

Shënimet	Viti i përfunduar më 31 Dhjetor 2016 (Shumat në 000 euro)	Viti i përfunduar më 31 Dhjetor 2015 (Shumat në 000 euro)
	Pasuritë	
Paraja dhe ekuivalentët e parasë	11 1,642	1,765
Të arkëtueshmet	12 642	245
Pajisjet	13 112	159
Pasuritë e paprekshme	14 42	62
Kosto e shtyrë e përvetësimit	15 45	36
Të arkëtueshmet nga kompanitë e sigurimit për rezerva teknike	16 19,717	18,702
Gjithsej pasuritë	22,200	20,969
Detyrimet		
Detyrimet e sigurimit për humbjet dhe shpenzimet e rregullimit të humbjeve	17 19,717	18,702
Rezervat e primit të pafitur	18 476	450
Detyrime të tjera	19 1,911	1,705
Të pagueshmet ndaj kompanive të sigurimit për teprcat e akumuluar	20 96	112
Gjithsej detyrimet	22,200	20,969
Balanca e fondeve	-	-
Gjithsej detyrimet dhe balanca e fondeve	22,200	20,969

Këto pasqyra financiare janë miratuar nga Këshilli Administrativ i Byrosë më 05 Prill 2017 dhe nënshkruar në emër të tij nga:

z. Blerim Pushkolli
Drejtor ekzekutiv

Znj. Vetima Vuqiterina
Drejtoreshë e financave

Pasqyrat Financiare
31 Dhjetor 2016

Pasqyra e ndryshimeve në fonde

(Shumat në 000 euro)
Balanca e fondit

Më 01 janar 2016	
<i>Transaksionet me pronarët</i>	-
Teprica/(Mungesa) për vitin	-
Të hyrat tjera gjithëpërfshirëse	-
<u>Gjithsej të hyrat gjithëpërfshirëse</u>	-
Më 31 dhjetor 2016	-
Më 01 janar 2015	
<i>Transaksionet me pronarët</i>	-
Teprica/(Mungesa) për vitin	-
Të hyrat tjera gjithëpërfshirëse	-
<u>Gjithsej të hyrat gjithëpërfshirëse</u>	-
Më 31 dhjetor 2015	-

Pasqyrat Financiare
31 Dhjetor 2016

Pasqyra e rrjedhës së parasë

Shënimet	Viti i përfunduar më 31 Dhjetor	
	2016 (Shumat në 000 euro)	2015 (Shumat në 000 euro)
Rrjedha e parasë nga aktivitetet operative		
Teprica/(Mungesa) për vitin	-	-
<i>Rregullime për:</i>		
Zhvlerësimi dhe amortizimi	10	87
Ndryshimi në të arkëtueshmet nga kompanitë e sigurimeve për rezerva teknike	16	(1,015)
Ndryshimi në të arkëtueshmet nga risiguruesi		-
Ndryshimi në kostot e shtyra të përvetësimit	15	(9)
Ndryshimi në të arkëtueshmet	12	(397)
Ndryshimi në mjetet e bllokuara të përdorura në depozitë garancie	11	-
Ndryshimi në rezervat e pafituara të primeve	18	26
Ndryshimi në detyrimet e sigurimeve për humbjet dhe shpenzimet e humbjeve nga rregullimet	17	1,015
Ndryshimet në detyrime të tjera dhe të pagueshme ndaj kompanivë të sigurimit për tepricën e akumuluar	20	190
Paraja neto e gjeneruar nga / (e përdorur) në aktivitetet operative	(103)	(1,532)
Rjedha e parasë nga aktivitetet investuese		
Blerja e paisjeve dhe pasurive të patrupëzuara	13	(20)
Paraja neto e përdorur në aktivitetet investuese	(20)	(31)
Neto rritja në para dhe ekuivalentë të parasë	(123)	(1,563)
Paraja dhe ekuivalentët e parasë më 01 janar	265	1,828
Paraja dhe ekuivalentët e parasë në fund të vitit	11	265

Shënimet përcjellëse prej 1 deri në 23 janë pjesë përbërëse e këtyre pasqyrave financiare

Shënimet e pasqyrave financiare

1 Të përgjithshme

Në përputhje me Ligjin nr. 04/L-018 për Sigurimin e Detyrueshëm nga Autopërgjegjësia, Banka Qendrore e Republikës së Kosovës dhe të gjitha kompanitë e sigurimeve të Republikës së Kosovës kanë nënshkruar marrëveshjen për themelimin e Byrosë Kosovare të Sigurimeve ("BKS" apo "Byroja"). Në pajtim me Ligjin, BKS ka marrë përsipër të gjitha operacionet nga Shoqatat e e Sigurimeve të Kosovës të mëparshme dhe Fondi i Garancisë nga 1 janar 2012, së bashku me të gjitha pasuritë dhe detyrimet e tyre.

Byroja është themeluar me qëllim për të siguruar përputhshmërinë me të gjitha detyrimet që rrjedhin nga sistemi Ndërkombëtar i kartës së Sigurimit.

Në veprimtarinë e saj Byroja:

- Përfaqëson anëtarët në marrëdhëniet me organizatat ndërkombëtare në fushën e Sigurimeve të Detyrueshme nga Autopërgjegjësia
- Mbledh dhe përpunon të dhëna statistikore lidhur me Sigurimin e Detyrueshëm nga Autopërgjegjësia
- Furnizon anëtarët me Certifikata Ndërkombëtare të Sigurimit (Karton të Gjellbër) sipas formatit të përcaktuar nga Këshilli i Byrove,
- Siguron kryerjen e detyrave në lidhje me anëtarësimin e saj në Këshillin e Byrove
- Ratifikon marrëveshje me Byrotë homologe
- Kryen funksione të Byrosë trajtuese, paguese dhe të shërbimit në përputhje me dispozitat e Rregullores së Brendshme të Këshillit të Byrove dhe marrëveshjet suplementare;
- Bashkëpunon me organet shtetërore për çështjet që kanë të bëjnë me Sigurimin e Detyrueshëm nga Autopërgjegjësia,
- Administron Fondin Garantues të Kartanit të Gjellbër, Fondin e Kompensimit dhe Policën e Sigurimit Kufitar
- Menaxhon Fondin e Kompensimit me qëllim të pagesës së dëmeve në territorin e Republikës së Kosovës në raste si:
 - a) Dëmshpërblimi nga përdorimi i mjetit motorik të pasiguruar,
 - b) Dëmshpërblimi nga mjete motorik të pasiguruar me regjistrim të huaj,
 - c) Dëmshpërblimi nga përdorimi i mjeteve të paidentifikuara,
 - d) Dëmshpërblimi në rast të likuidimit apo falimentimit të sigurvearit dhe
 - e) Dëmshpërblimi bazuar në sigurimin kufitar
- Sigurvearit të cilët ushtrojnë veprimtari në sigurimin e detyrueshëm në territorin e Republikës së Kosovës, janë të detyruar të kontribojnë çdo tre (3) muaj financiarisht në fondin e kompensimit, në përpjesëtim të drejtë me primet e realizuara në këto lloj sigurimesh në tre mujorin paraardhës.

Policat e sigurimit shiten në çdo pikë kufitare në Kosovë. Të gjitha primet bruto të grumbulluara janë shpërndarë te të gjitha kompanitë e licencuara të sigurimit që veprojnë në Kosovë, pas mbulimit të shpenzimeve operative dhe pagesës së dëmeve të Byrosë. TVSH-ja dhe tatimi në premitë bruto të lëshuara është shpërndarë nga Byroja tek kompanitë e sigurimeve të cilët janë përfundimisht përgjegjës për të paguar TVSH-në dhe tatimin mbi preminë e llogaritur në 16% (18% nga Shtator 2015) dhe respektivisht 5%.

Shënimet e pasqyrave financiare
Më dhe për vitin që përfundoi më 31 dhjetor 2016

2 Politikat Kontabël

Politikat kontabël kryesore të adaptuara në përgatitjen e këtyre pasqyrave financiare janë detajuar si më poshtë.

2.1 Bazat e përgatitjes dhe pasqyra e përputhshmërisë

Byroja përgatit pasqyrat e saj financiare në përputhje me rregullat dhe rregulloret e Bankës Qendrore të Republikës së Kosovës të aplikueshme për kompanitë e sigurimit ("Rregullat e BQK-së"), dhe në veçanti, në bazë të vendimit ligjor përkatës që përcakton zbatimin e detyrueshëm të Standardeve Ndërkombëtare të Raportimit Financiar ("SNRF") në Kosovë.

Pasqyrat financiare janë përgatitur më dhe për vitet e përfunduara më 31 dhjetor 2016 dhe 2015. Të dhënat aktuale dhe krahasuese në këto pasqyra financiare janë të shprehura në mijëra euro, përveç nëse ceket ndryshe. Nëse është e nevojshme, shifrat krahasuese janë riklasifikuar në përputhje me ndryshimet e paraqitura për vitin aktual.

2.2 Ndryshimet në politikat kontabël dhe shpalosjet

(a) Standardet e reja dhe të rishikuara që janë efektive për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janar 2016

Byroja nuk ka adoptuar standarde të reja apo ndryshime që kanë një ndikim të rëndësishëm në rezultatet e Shoqërisë apo pozicionin financiar. Standardet dhe ndryshimet që janë efektive për herë të parë në vitin 2016 (për subjektet që mbyllen më 31 dhjetor 2016) dhe mund të jenë të zbatueshme për Byronë janë:

- 'Përmirësimet vjetore në SNRF' cikli 2012-2014.
- 'Iniciativa për shënime shpjeguese' (Ndryshimet në SNK 1)
- 'Sqarimi i metodave të pranueshme për zhvlerësimin dhe amortizimin' (Ndryshimet në SNK 16 dhe SNK 38)
- 'Bujqësia: Bimët e Bartura' (Ndryshimet në SNK 16 dhe SNK 41)
- 'Kontabiliteti për blerjet e interesave në Operacionet e Përbashkëta' (Ndryshimet në SNRF 11)
- 'Metoda e kapitalit në pasqyrat financiare individuale' (Ndryshimet në SNK 27)
- 'Subjektet e Investimeve: Aplikimi i përjashtimit nga konsolidimi' (Ndryshimet në SNRF 10, SNRF 12 dhe SNK 27).

Këto ndryshime nuk kanë një ndikim të rëndësishëm në këto pasqyra financiare dhe për këtë arsye nuk është bërë dhënia e informacioneve shpjeguese.

Gjithashtu, SNRF 14 'Llogaritë e shtyra rregullatore' është gjithashtu efektiv nga 1 janari 2016. Megjithatë ky standard aplikohet vetëm për adoptuesit për herë të parë të SNRF dhe për këtë arsye nuk është i zbatueshëm për Byronë.

(b) Standardet, ndryshimet dhe interpretimet e standardeve ekzistuese të cilat ende nuk kanë hyrë në fuqi dhe të cilat nuk janë adoptuar para kohës nga Byroja

Në datën e autorizimit të këtyre pasqyrave financiare, disa standarde të reja, ndryshime dhe interpretime të standardeve ekzistuese janë publikuar nga BSNK por nuk janë ende në fuqi, dhe nuk janë adoptuar para kohës nga Byroja. Informatat që pritet të jenë të rëndësishme për pasqyrat financiare të Byrosë janë dhënë si më poshtë.

Shënimet e pasqyrave financiare
Më dhe për vitin që përfundoi më 31 dhjetor 2016

Ndryshimet në politikat kontabël dhe shpalosjet (vazhdim)

Menaxhmenti pret që të gjitha shpalljet relevante do të adoptohen në politikat kontabël të Byrosë në periudhën e parë që fillon pas hyrjes në fuqi të shpalljes së tyre. Standardet e reja, interpretimet dhe ndryshimet që nuk janë adoptuar apo listuar më poshtë nuk pritet të kenë ndikim material në pasqyrat financiare të Byrosë.

SNRF 9 “Instrumentet financiare”

Standardi i ri për instrumentet financiare (SNRF 9) paraqet ndryshime të mëdha në udhëzimet e SNK 39 mbi klasifikimin dhe matjen e pasurive financiare dhe prezanton një model të ri të “humbje krediti të pritshme” për zhvlerësimin e aktiveve financiare. SNRF 9 gjithashtu ofron udhëzime të reja për zbatimin e kontabilitetit mbrojtës.

Menaxhmenti ka filluar të vlerësojë ndikimin e SNRF 9, por ende nuk është në gjendje të ofrojë informacione të matshme. Në këtë fazë fushat kryesore të ndikimit të pritshëm janë si më poshtë:

- Klasifikimi dhe matja e pasurive financiare të Byrosë do të duhet të rishikohet në bazë të kritereve të reja që konsiderojnë flukset monetare kontraktuale të pasurive dhe modelin e biznesit në të cilin ato menaxhohen, një dëmtim i pritshëm i bazuar në humbjen e kredisë do të duhet të njihet në të arkëtueshmet tregtare të kompanisë në përputhje me kriteret e reja.
- Nuk do të jetë më e mundur të matet investimi i kapitalit neto me kosto më pak të dëmtuar dhe të gjitha investimet e tilla do të maten me vlerën e drejtë. Ndryshimet në vlerën e drejtë do të paraqiten në fitim ose humbje nëse Byroja nuk bën një emër të përvokueshëm për t'i paraqitur ato në të ardhura të tjera përmbledhëse.
- Nëse Kompania zgjedh opsionin e vlerës së drejtë për disa detyrime financiare, lëvizjet e vlerës së drejtë do të paraqiten në të ardhura të tjera përmbledhëse në masën që këto ndryshime lidhen me rrezikun e vet të kredisë të Kompanisë.

SNRF 9 është efektiv për periudhat vjetore të raportimit që fillojnë më ose pas 1 janarit 2018.

SNRF 15 “Të ardhurat nga kontratat me klientë”

SNRF 15 paraqet kërkesa të reja për njohjen e të hyrave, duke bërë zëvendësimin e SNK 18 ‘Të hyrat’, SNK 11 ‘Kontratat e ndërtimit’, si dhe disa interpretime që kanë të bëjnë me të hyrat. Standardi i ri përcakton një model të njohjes së të hyrave të bazuar në kontroll dhe siguron udhëzime shtesë në shumë fusha të pa mbuluara me SNRF-të ekzistuese, duke përfshirë se si të kontabilizohen aranzhimet me detyrime të kryerjes të shumëfishta, çmimimet variabile, të drejtat e klientit për rimbursim, opsionet e furnizuesit për riblerje si dhe kompleksitetet e tjera të zakonshme.

SNRF 15 është efektive për periudhat raportuese vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2018. Menaxhimi synon të miratojë Standardin në mënyrë retrospektive, duke njohur efektin kumulativ të zbatimit fillimisht të këtij Standardi si një rregullim në bilancin fillestar të fitimeve të pashpërndara në datën fillestare të aplikimit. Sipas kësaj metode, SNRF 15 do të zbatohet vetëm për kontratat që janë jo të plota më 1 janar 2018.

Menaxhmenti ka filluar të vlerësojë ndikimin e SNRF 15, por ende nuk është në gjendje të ofrojë informacione të matshme.

SNRF 17 “Qiratë”

SNRF 16 do të zëvendësojë SNK 17 dhe tre Interpretimet të lidhura. Poashtu, do ta kompletojë projektin afatgjatë të IASB për të rishikuar kontabilitetin e qirasë. Qiratë do të regjistrohen në pasqyrën e pozicionit financiar në formën e një aktivi të së drejtës së përdorimit dhe një detyrimi qiraje.

SNRF 16 do të zbatohet nga periudhat që fillojnë më ose pas 1 janarit 2019. Menaxhmenti ka vlerësuar se standardi nuk do të ketë një ndikim të rëndësishëm në pasqyrat financiare.

Shënimet e pasqyrave financiare
Më dhe për vitin që përfundoi më 31 dhjetor 2016

2.3 Valuta funksionale dhe ajo e prezentimit

Zërat e përfshirë në pasqyrat financiare janë matur duke përdorur valutën e hapësirës primare ekonomike në të cilën operon Byroja ("monedha funksionale"). Këto pasqyra financiare janë të prezantuara në euro, që është valuta funksionale dhe e prezentimit të Byrosë.

2.4 Transaksionet në valutë të huaj

Transaksionet e valutave të huaja përkthehen në valutën funksionale duke përdorur normat ekzistuese të këmbimit në datën e transaksioneve. Fitimet ose humbjet nga këmbimi që rezultojnë nga vendosja e transaksioneve të tilla dhe nga këmbimi i fundvitit të pasurive dhe detyrimeve monetare të nominuara në valuta të huaja njihen në fitim ose humbje.

2.5 Përdorimi i vlerësimeve dhe gjykimeve

Përgatitja e pasqyrave financiare kërkon nga menaxhmenti të bëjë gjykime, vlerësime dhe supozime që ndikojnë në aplikimin e politikave dhe vlerave të raportuara të pasurive dhe detyrimeve, të hyrave dhe shpenzimeve (referohu në Shënimin 3).

Vlerësimet dhe supozimet e lidhura bazohen në eksperiencën historike dhe faktorë të tjerë të ndryshëm që besohet të jenë të arsyeshëm në rrethanat, rezultatet e të cilave formojnë bazën e gjykimeve për vlerat bartëse të pasurive dhe detyrimeve që nuk janë lehtë të dukshëm nga burimet tjera. Rezultatet aktuale mund të ndryshojnë nga vlerësimet.

Vlerësimet dhe supozimet themelore janë rishikuar në bazë të vazhdueshme. Rishikimet e vlerësimeve të kontabilitetit janë njohur në periudhën në të cilën janë rishikuar, nëse rishikimi ndikon vetëm në atë periudhë ose në periudhën e inspektimit dhe periudhat e ardhshme, nëse inspektimi ndikon periudhat e tanishme dhe të ardhshme.

2.6 Prona dhe paisjet

Prona dhe pajisjet mbahen në koston historike minus zhvlerësimi i akumuluar. Kosto historike përfshinë të gjitha shpenzimet që i takojnë drejtë për së drejti blerjes së artikujve. Kostot pasuese janë përfshirë në vlerat bartëse të pasurive ose njihen si pasuri i veçantë, sipas nevojës, vetëm kur është e mundur që benefitet e ardhshme ekonomike të lidhura me artikuj do të rrjedhin të Byroja dhe kur kostoja e artikullit mund të matet me besueshmëri. Të gjitha riparimet dhe mirëmbajtjet tjera ngarkohen në fitim ose humbje gjatë periudhës financiare në të cilën ato kanë ndodhur.

Zhvlerësimi i pronës dhe paisjeve është llogaritur duke përdorur metodën drejtëvizore për të alokuar kostot e tyre të vlerave të mbetura përgjatë jetëgjatësisë së vlerësuar, si në vazhdim:

Paisjet	20%
Mobiljet	20%
Automjetet	20%
Investimet në objektet e marra me qera	10%

Vlera e mbetur e pasurive rivelesohet dhe korrigohet sipas nevojës, rregullohet në çdo datë të pasqyrës së pozicionit financiar. Pasuritë që janë subjekt i zhvlerësimit rishikohen për dëmtimet kurdo që ngjarjet apo ndryshimet e rrethanave tregojnë që vlera e bartur nuk është e rikuperueshme. Vlera e bartur e pasurive në të shlyhet menjëher në vlerën e rikuperueshme nëse vlera e pasurisë është më e madhe sesa vlera e vlerësuar e rikuperueshme. Vlera e rikuperueshme është më e madhja e vlerës së drejtë të pasurisë minus kostot për të shitur dhe vlerës në përdorim. Fitimet dhe humbjet nga heqja prej përdorimit përcaktohen duke krahasuar të hyrat me vlerën e bartur. Këto përfshihen në pasqyrën gjithëpërfshirëse të të ardhurave.

Shënimet e pasqyrave financiare
Më dhe për vitin që përfundoi më 31 dhjetor 2016

2.7 Pasuritë e patrupëzuara

Softveri kompjuterik

Kostot që lidhen drejtpërdrejt me produkte softverike të identifikueshme dhe unike të kontrolluara nga Byroja që ndoshta do të gjenerojnë përfitime ekonomike dhe që tejkalojnë shpenzimet përtej një viti, njihen si pasuri jo-materiale (patrupëzuara). Kostot e zhvillimit të softverit kompjuterik janë njohur si pasuri dhe janë amortizuar duke përdorur metodën lineare gjatë një periudhe prej pesë vjetësh. Shpenzimet që lidhen me mirëmbajtjen e programeve kompjuterike njihen si shpenzime kur ato ndodhin.

2.8 Instrumentet Financiare

Byroja i klasifikon investimet e veta në kategoritë si në vazhdim: pasuritë financiare në vlerë reale përmes fitimit apo humbjes, huatë dhe të arkëtueshmet, pasuritë financiare të mbajtura deri në maturim dhe pasuritë financiare të gatshme për shitje. Klasifikimi varet në qëllimin për të cilin janë siguruar investimet. Menaxhmenti përcakton klasifikimin e investimeve gjatë njohjes fillestare dhe e rivlerëson këtë në secilën datë raportuese.

(a) Pasuritë financiare në vlerë reale përmes fitimit dhe humbjes

Kjo kategori ka dy nën-kategori: pasuritë financiare të mbajtura për tregti dhe ato të caktuara në vlerë reale përmes fitimit apo humbjes që në fillim. Një pasuri financiar është klasifikuar në kategorinë “pasuritë financiare në vlerë reale përmes fitimit” që në fillim nëse është siguruar fillimisht për qëllim të shitjes në afat të shkurtër, nëse bënë pjesë në portofolion e pasurive financiare ku ka dëshmi për marrje të profitit në afat të shkurtër, ose nëse është përcaktuar në mënyrë të tillë nga menaxhmenti. Byroja nuk ka pasuri të klasifikuara në këtë kategori në datën e pasqyrës së pozicionit financiar.

(b) Huatë dhe të arkëtueshmet

Huatë dhe të arkëtueshmet janë pasuri financiare jo-derivative me pagesa fikse apo të përcaktueshme që nuk janë të kuotuar në një treg aktiv ndryshe prej atyre që Byroja synon të shesë në afat të shkurtër ose që i ka përcaktuar në vlerën reale përmes të hyrave apo të gatshmeve për shitje. Huatë dhe të arkëtueshmet njihen fillimisht në vlerën reale dhe më pas vlerësohen në kosto të amortizimit duke përdorur metodën e interesit efektiv, minus provizioni për dëmtim. Provizioni për dëmtim të huave dhe të arkëtueshmeve përcaktohet kur ka dëshmi objektive se Byroja nuk do të jetë në gjendje të mbledhë të gjitha shumat e duhura sipas afateve të tyre origjinale. Të arkëtueshmet që dalin nga kontratat e sigurimit gjithashtu klasifikohen në këtë kategori dhe rishikohen për dëmtim si pjesë të rishikimit të dëmtimit të huave dhe të arkëtueshmeve.

(c) Pasuritë financiare të mbajtura deri në maturim

Pasuritë financiare të mbajtura deri në maturim janë pasuritë financiare jo derivative me pagesa fikse apo të përcaktueshme dhe me maturim fiks ndryshe prej atyre që plotësojnë definicionin e huave dhe të arkëtueshmeve për të cilat menaxhmenti i Byrosë ka synimin dhe aftësinë t'i mbajë deri në maturim. Këto pasuri njihen fillimisht në vlerë reale dhe më pas vlerësohen në kosto të amortizimit duke përdorur metodën e interesit efektiv, minus provizioni për dëmtim. Provizioni për dëmtim i pasurive të mbajtura deri në maturitet përcaktohet kur ka dëshmi objektive se Byroja nuk do të jetë në gjendje të mbledhë të gjitha shumat e duhura sipas afateve të tyre origjinale. Byroja nuk ka pasuri të klasifikuara në këtë kategori në datën pasqyrës së pozicionit financiar.

(d) Pasuritë financiare të gatshme për shitje

Pasuritë financiare të gatshme për shitje janë pasuritë financiare jo-derivative që përcakohen në këtë kategori ose nuk janë klasifikuar në ndonjë kategori tjetër. Byroja nuk ka pasuri financiare të klasifikuara në këtë kategori në datën pasqyrës së pozicionit financiar

Shënimet e pasqyrave financiare
Më dhe për vitin që përfundoi më 31 dhjetor 2016

2.8 Instrumentet Financiare (vazhdim)

Njohja fillestare

Blerjet dhe shitjet në mënyrë të rregullt të pasurive financiare njihen në datën e tregtimit – datë në të cilën Byroja zotohet për të blerë apo shitur pasurinë. Pasuritë financiare fillimisht njihen në vlerë reale plus, në rast të pasurive financiare që nuk janë të bartura në vlerë reale përmes fitimit apo humbjes, kostot e transaksionit që janë direkt të atribueshme në përvetësimin e tyre. Pasuritë financiare të bartura në vlerën reale përmes fitimit apo humbjes fillimisht njihen në vlerën e tyre reale, dhe kostot e transaksioneve regjistrohen si shpenzim në fitim apo humbje.

Pasuritë financiare çregjistrohen kur të drejtat për të pranuar fluks të parasë nga to kanë skaduar ose kur ato janë transferuar dhe gjithashtu Byroja ka transferuar kryesisht të gjitha rreziqet dhe shpërblimet e pronësisë.

Matjet pasuese

Pasuritë financiare të gatshme për shitje dhe pasuritë financiare në vlerë reale përmes fitimit apo humbjes më pas barten në vlerën reale. Huatë dhe të arkëtueshmet si dhe pasuritë financiare të mbajtura deri në maturim barten në kosto të amortizimit duke përdorur metodën e interesit efektiv. Fitimet dhe humbjet e realizuara dhe të parealizuara që dalin nga ndryshimet në vlerën reale të kategorisë së “pasurive financiare në vlerë reale përmes fitimit apo humbjes” përfshihen në fitim apo humbje në periudhën në të cilën kanë ndodhë. Fitimet dhe humbjet e parealizuara që pasojnë nga ndryshimet në vlerën reale të pasurive financiare jo-monetare të klasifikuara si të gatshme për shitje, njihen në ekuitet. Kur mjetet financiare të klasifikuara si të gatshme për shitje shiten apo dëmtohen, rregullimet e akumuluar në vlerës reale përfshihen në fitim apo humbje si neto fitime/humbje në pasuritë financiare.

Matjet Pasuese

Fitimet dhe humbjet që dalin nga ndryshimet në vlerë reale të kategorisë së ‘pasurive financiare në vlerë reale përmes fitimit apo humbjes’ njihen në fitim apo humbje brenda neto fitimeve të vlerës reale mbi pasuritë financiare në vlerë reale përmes fitimit apo humbjes përgjatë periudhës në të cilën kanë dalë. Ndryshimet në vlerë reale të letrave me vlerë monetare dhe jo-monetare të klasifikuara si të gatshme për shitje njihen në ekuitet.

Interesi mbi letrat me vlerë të gatshme për shitje i llogaritur duke përdorur metodën e interesit efektiv njihet në fitim apo humbje. Dividentët mbi instrumentët e ekuitetit të gatshëm për shitje njihen në fitim apo humbje atëherë kur është e vendosur drejta e Byrosë për të pranuar pagesat. Që të dy përfshihen në linjën e të hyrave të investimit.

Vlerat reale të investimeve të kuotuar bazohen në çmimet aktuale të ofertimit. Nëse tregu për një pasuri financiar nuk është aktiv, Byroja vendos vlerën reale duke përdorur teknikat e vlerësimit. Këto përfshijnë përdorimin e transaksioneve duarshlira, duke u referuar në instrumentet e tjera që kryesisht janë të njëjta, në analizat e diskontit të rrjedhës të parasë etj.

Shënimet e pasqyrave financiare
Më dhe për vitin që përfundoi më 31 dhjetor 2016

2.9 Humbjet nga dëmtimet

Pasuritë financiare të bartura në kosto të amortizimit

Byroja e vlerëson në secilën datë të pozicionit financiar nëse ka dëshmi objektive se një asset apo tërësi e pasurive financiare ka humbur vlerë. Një pasuri apo tërësi e pasurive financiare humbet vlerë dhe humbjet e dëmtimit ndodhin vetëm nëse ka dëshmi objektive të dëmtimit si rezultat i një apo më shumë ngjarjeve që kanë ndodhur pas njohjes fillestare të pasurisë (një ngjarje e humbjes) dhe se ngjarja e humbjes (ose ngjarjet) kanë ndikim i cili mund të matet besueshëm në rrjedhën e parasë së vlerësuar për të ardhmen e pasurisë financiare apo grup të pasurive financiare.

Dëshmia objektive se një pasuri financiar apo grup i pasurive dëmtohet, përfshin të dhënat e dallueshme që tërheqin vëmendjen e Byrosë mbi ngjarjet në vazhdim:

- a Vështirësi e dukshme financiare e emetuesit apo debitorit;
- b Shkelja e kontratës, si mospagesa apo vonesa e pagesave;
- c Është e mundur që emetuesi apo debitori do të hyjë në bankrotim apo riorganizim tjetër financiar;
- d Ndryshimet e pafavorshme në statusin e pagesave të emetuesit apo debitorit, apo
- e Të dhënat e dukshme që tregojnë se ka zvogëlim të dukshëm në parashikimin e ardhshëm të rrjedhës së parasë prej një grupi të pasurive financiare që nga njohja fillestare e këtyre pasurive, megjithëse zvogëlimi nuk mund të identifikohet akoma në pasuritë individuale në Byro, duke përfshirë:
 - Ndryshime jo të favorshme në statusin e pagesës të emetuesit ose borxhliut në grup; ose
 - Kushte ekonomike shtetërore ose vendore që ndërlidhen me problemet në pasuritë e grupit.

Byroja fillimisht vlerëson nëse dëshmia objektive mbi dëmtimin ekziston veçmas për pasuritë financiare që janë individualisht të rëndësishme. Nëse Byroja përcakton se nuk ekziston dëshmi objektive për dëmtim të pasurisë për pasurinë financiare të vlerësuar ndaras, pa marrë parasysh nëse është i rëndësishëm apo jo, përfshin pasurinë në grup të pasurive financiare me karakteristika të ngjashme të riskut kreditor dhe kolektivisht i vlerëson për dëmtim. Pasuritë që janë të vlerësuara ndarazi për dëmtim dhe për të cilat një humbje e dëmit është njohur apo vazhdon të njihet, nuk janë përfshirë në vlerësimin kolektiv të dëmtimit.

Nëse ka dëshmi objektive se ka ndodhur një humbje dëmtimi mbi kreditë dhe të arkëtueshmet apo investimet e mbajtura deri në maturim të bartura në kostot të amortizuara, shuma e humbjes është matur si ndryshim ndërmjet vlerës bartëse të pasurive dhe vlerës aktuale të rrjedhave të vlerësuara të parasë në të ardhmen (duke përjashtuar humbjet e ardhshme të kreditit që kanë ndodhur) të zbritura në normën origjinale dhe efektive të interesit të pasurisë financiare. Vlera bartëse e pasurive është reduktuar përmes përdorimit të llogarisë për lejim, dhe shuma e humbjes është njohur në fitim apo humbje. Nëse një investim i mbajtur deri në maturim apo hua ka normë variable të interesit, norma diskontuese për matjen e ndonjë humbje të dëmtimit është norma aktuale efektive e interesit e përcaktuar nën kontratë. Për të qenë më praktik, Byroja mund të masë dëmtimin në bazë të vlerës reale të një instrumenti duke përdorur çmimin e dukshëm të tregut.

Shënimet e pasqyrave financiare
Më dhe për vitin që përfundoi më 31 dhjetor 2016

2.9 Humbjet nga dëmtimet (vazhdim)

Për qëllimin e vlerësimit kolektiv të dëmtimit, pasuritë financiare janë grupuar në bazë të karakteristikave të ngjashme të riskut kreditor (p.sh. në bazë të procesit të kategorizimit që merr në konsideratë llojin e pasurisë, industrinë, vendndodhjen gjeografike, statutin e vonesave në pagesë dhe faktorë të tjerë relevant). Këto karakteristika janë relevante për vlerësimin e rrjedhave të ardhshme të parasë për grupet e pasurive të tilla duke qenë indikatorë në aftësinë e emetuesit për të paguar shumat e duhura nën afatet e kontraktuara të instrumentit të borxhit të vlerësuar.

Nëse në një periudhë pasuese, shumat e humbjes së dëmtimit ulet dhe kjo ulje mund të lidhet në mënyrë objektive me një ngjarje që ka ndodhur pas njohjes së dëmtimit (siq mund të jetë norma e përmirësuar e kreditit), atëherë humbja e dëmtimit e njohur paraprakisht është kthyer duke rregulluar konton për lejim. Shumata e kthimit është njohur në fitim ose humbje.

Pasuritë financiare të bartura në vlerën reale

Byroja vlerëson në secilën datë të pasqyrës së pozitës financiare nëse ka dëshmi objektive se një pasuri financiar i gatshëm për shitje është dëmtuar, duke përfshirë edhe rastin e investimeve të ekuitetit të klasifikuara si të gatshme për shitje, një ulje e rëndësishme apo e tejzgjatur e vlerës reale të letrës me vlerë nën kosto të saj. Nëse një dëshmi e tillë ekziston për pasuritë financiare të gatshme për shitje, humbja kumulative – e matur si diferencë ndërmjet koston së përvetësimit dhe vlerës reale aktuale, minus ndonjë humbje e dëmtimit mbi pasurinë financiare të njohur më parë në fitim apo humbje - është hequr nga ekuiteti dhe është njohur në pasqyrën e të ardhurave. Humbjet e dëmtimit të njohura në pasqyrën e të ardhurave në instrumentet e ekuitetit nuk janë kthyer më pas. Humbja e dëmtit është kthyer përmes pasqyrës së të ardhurave, nëse në një periudhë pasuese vlerë reale e një instrumenti të borgjit të klasifikuar si i gatshëm për shitje rritet dhe rritja mund të lidhet në mënyrë objektive me ngjarjen që ndodh pasi që humbja e dëmtimit është njohur në fitim ose humbje.

Dëmtimi i pasurive të paprekshme

Pasuritë e paprekshme që kanë një kohë të padefinuar të përdorimit, nuk janë subjekte të amortizimit dhe testohen çdo vit për dëmtim. Pasuritë që janë subjekt i amortizimit rishikohen për dëm kurdo që ngjarjet ose ndryshimet në rrethana tregojnë se vlera bartëse mund të mos rikuperohet. Një humbje e dëmtimit njihet për shumën me të cilën vlera bartëse e pasurisë tejkalon shumën e rikuperueshme të saj. Vlera e rikuperimit është më e larta e vlerës bartëse të pasurive minus kostot për shitje dhe vlerës në përdorim. Për qëllimet e vlerësimit të dëmtimit, pasuritë grupohen në nivelet më të ulëta për të cilat ka rrjedha të parasë që janë të identifikueshme veçmas (njësitë e gjenerimit të parasë).

2.10 Njohja e të ardhurave

Kontratat e përgjithshme të sigurimit

Të pagushmet e sigurimit llogariten veçmas për të gjitha produktet e sigurimit dhe përbëhen nga premiumi kontingjent (pafitur), rreziku kontingjent (i pa skaduar) dhe humbja kontingjente (të papaguara në datën e mbylljes së vitit financiar). Të pagueshmet e sigurimeve (provizionet) paraqesin vlerësimet e pagesave në të ardhmen për dëmet e raportuara dhe të pa raportuara. Byroja nuk zbrat të pagueshmet e sigurimeve. Çdo ndryshim në vlerësimet pasqyrohet në rezultatet e operacioneve në periudhën në të cilën vlerësimet janë ndryshuar. Vlerësimi i të pagueshmeve të sigurimit është një proces kompleks që ka të bëjë me pasiguri, që kërkon përdorimin e vlerësimeve dhe gjykimeve të informuara.

Të hyrat

Bruto primet e shkruara regjistrohen në pranimin e pagesave të primit dhe janë transferuar në fitim në bazë pro-rata për një afat të mbulimit të policës. Bruto primet e shkruara reflektojnë shkrimet e biznesit gjatë vitit, Primet fitohen nga data e lidhjes së rrezikut, gjatë periudhës së dëmshtëpërlimit, bazuar në modelin e rreziqeve të lëshuara.

Shënimet e pasqyrave financiare
Më dhe për vitin që përfundoi më 31 dhjetor 2016

Ndryshimet në politikat kontabël dhe shpalosjet (vazhdim)

Primet e pafituara

Provizioni për primet e pafituara përbën proporcionin e bruto primit të shkruar që vlerësohet të fitohet në vitet financiare pasuese, kalkuluar veçmas për secilën kontratë duke përdorur metodën pro-rata-ditore, të përmirësuar nëse e nevojshme për të reflektuar ndonjë variacion në rreziqet e incidenteve gjatë periudhës të mbuluar me kontratë.

Rezerva për primin e pafituar përfshin primet e pranuar për rreziqet që nuk kanë skaduar ende. Në përgjithësi rezerva është lëshuar gjatë kohëzgjatjes së kontratës dhe është e njohur si të ardhura nga premiumi.

2.11 Klasifikimi i Produkteve

Kontratat e sigurimit janë ato kontrata kur Byroja (siguruesi) ka pranuar risk të rëndësishëm të sigurimit nga pala tjetër (i siguruarit) duke u akorduar të kompenzoj polisëmbajtësit nëse një ngjarje e specifikuar e pasigurt (ngjarje e siguruar) ka ndikim të kundër në siguruesin. Si direktivë e përgjithshme, Byroja përcakton nëse ka risk të rëndësishëm të sigurimit, duke krahasuar përfitimet e paguara me përfitimet e pagueshme nëse ngjarje e siguruar nuk ka ndodhur. Kontratat e sigurimit gjithashtu mund të transfesojnë risk financiar.

Pasiqë kontrata është kualifikuar si kontratë e sigurimit, ajo mbetet një kontratë e sigurimit për pjesën tjetër të jetës, edhe nëse risku i sigurimit zvogëlohet në mënyrë të konsiderueshme gjatë kësaj periudhe, vetëm nëse të gjitha të drejtat dhe obligimet janë shuar.

2.12 Detyrimet e kontratave të sigurimit dhe kosto e shtyrë e përvetësimit

Dëmet (rregullimet e humbjeve)

Dëmet e ndodhura përbëhen nga kostot e shlyerjes dhe trajtimin e dëmeve të paguara dhe të papaguar që rrjedhin nga ngjarjet që ndodhin gjatë vitit financiar së bashku me rregullimet e provizionimit të dëmeve të viteve paraprake. Dëmet pezull përbëjnë provizionimin për vlerësimin e Byrosë së kostos përfundimtare të zgjidhjes së të gjitha dëmet e ndodhura por të papaguara në datën e raportimit të Pozicionit financiar nëse janë raportuar apo jo, dhe shpenzimeve të trajtimit të dëmeve që lidhen me rregullimet të brendshme dhe të jashtme dhe një diferencë e kujdesshme. Dëmet e papaguara janë vlerësuar nga shqyrtimi i ankesave individuale dhe duke e bërë lejim për dëmet e shkaktuara, por nuk janë raportuar ende, efekti i ngjarjeve të të dyjave të brendshme dhe të jashtme të parashikueshme, të tilla si ndryshimet në procedurat e trajtimit të ankesave, inflacion, trendet gjyqësore, ndryshime legjislative dhe përvojën e kaluar dhe trendet..

Provizionet për dëmet e pazgjidhura nuk janë zbritur. Rregullimet për provizionimet e dëmeve të përcaktuara në vitet e mëparshme janë të reflektuara në pasqyrat financiare të periudhës në të cilën janë bërë rregullime dhe të shpalosen veçmas nëse janë materiale.

Përderisa Këshilli Administrativ konstaton se detyrimet e sigurimeve për dëmet dhe rikuperimet e lidhura me risigurimin janë deklaruar në mënyrë të drejtë, përgjegjësia përfundimtare mund të ndryshojë si pasojë e informacionit të mëvonshëm dhe ngjarjet dhe mund të rezultojë në rregullime të rëndësishme në shumat e ofruara. Përshtatjet në shumat e pasiveve të sigurimit janë reflektuar në pasqyrat financiare për periudhën në të cilën janë bërë.

Kontigjentet për dëmet në proces gjyqësor

Një pjesë e dëmeve janë në proces gjyqësor, dhe për të cilat Byroja ka regjistruar detyrime të përshtatshme të sigurimit.

Shënimet e pasqyrave financiare
Më dhe për vitin që përfundoi më 31 dhjetor 2016

Ndryshimet në politikat kontabël dhe shpalosjet (vazhdim)

Risigurimi

Byroja lëshon primet e sigurimit dhe rrezikut në rrjedhë normale të biznesit, në mënyrë që të kufizojë humbjet e mundshme. Risigurimi regjistrohet bruto në Pasqyrën e pozicionit financiar. Pasuritë e risigurimit përfshijnë balancat e detyrimeve nga kompanitë e risigurimit në të dyja në humbjet e paguara dhe të papaguara si dhe në shpenzimet e rregullimeve të humbjes, por nuk përfshijnë lëshimin e primeve të pafituara. Byroja llogarit primet e lëshuara bazuar në bruto primet e shkruara dhe shpenzon primet që rezultojnë menjëherë. Asnjë pasuri i risigurimit nuk regjistrohet për primet e lëshura të pafituara. Shumat e rikuperueshme nga risigurimet vlerësohen në mënyrë të qëndrueshme me detyrimin e dëmeve të lidhura me politikat e risigurimit.

Kostot e shtyera të përvetësimit

Kostot e përvetësimit përcaktohen si kosto që rrjedhin nga përvetësimi i kontratave të sigurimit të tilla si komisionet e agentëve, printimi i polisave dhe tatimi i primit.

Përvetësimet direkte janë shtyrë sipas kushteve të policave në fuqi një metodë në përputhje me llogaritjen e provizioneve të primeve të papërfituara. Kostot e shtyra të përvetësimit prezentohen si pasuri të ndara në Pasqyrën e pozicionit financiar.

2.13 Paraja e gatshme dhe ekuivalentet e parasë

Për qëllime të pasqyrës së rrjedhës së parasë paraja dhe ekuivalentet e parasë përfshijnë llogaritë bankare që janë të liruara nga interesi. Paraja dhe ekuivalentet e parasë janë bartur me kosto të amortizuar në pasqyrën e pozicionit financiar.

2.14 Tatimi

Byroja transferon tek kompanitë e sigurimit pimet e shkruara bruto dhe kompanitë e sigurimit paguajnë tatim prej 5% në prime bruto dhe gjithashtu edhe TVSH. Primet që janë kthyer dhe rregullimet retroaktive të primit janë zbritur nga primet bruto për të arritur tek baza e tatimit.

Byroja i nënshtrohet tatimit mbi të ardhurat personale dhe kontributeve të sigurimit social.

2.15 Përfitimet e punëtorëve

Kontributet e detyruara të sigurimit social

Byroja nuk bën asnjë provizionim dhe nuk ka obligim për pensionet e punonjësve mbi dhe për kontributet e paguara në planin pensional shtetëror, Fondi i Kursimeve Pensionale të Kosovës (FKPK).

2.16 Provizionet

Një provizion njihet kur Byroja ka obligim aktual si rezultat i një ngjarje në të kaluarën dhe është e mundur një rrjedhje e burimeve që përfaqësojnë përfitime ekonomike të cilat do të kërkohen për të shlyer obligimin, dhe një vlerësim i besueshëm mund të bëhet për shumën e obligimit. Provizionet janë rishikuar në secilën datë të pasqyrës së pozicionit financiare dhe janë rregulluar për të reflektuar vlerësimim më të mirë aktual. Aty ku efekti i vlerës në kohë të parasë është material, shuma e provizionit është vlera aktuale e shpenzimit që pritet të kërkohet për të shlyer obligimin. Provizionet nuk janë njohur për humbje operative të së ardhmes.

2.17 Njohja e shpenzimeve

Shpenzimet operative janë njohur në pasqyrën e të ardhurave gjithëpërfshirëse në bazë të përdorimit të shërbimit, kur kanë ndodhur.

Shënimet e pasqyrave financiare
Më dhe për vitin që përfundoi më 31 dhjetor 2016

2.18 Zotimet dhe kontingjencat

Detyrimet e kushtëzuara nuk njihen në pasqyrat financiare. Ato shpalosen pos nese mundësia e rrjedhjes së burimeve që përfshijn përfitime ekonomike është e largët. Një pasuri i kushtëzuar nuk njihet në pasqyrat financiare por, shpaloset kur është e mundshme një rrjedhë e fitimeve ekonomike.

Shuma e humbjes nga kushtëzimet njihet si provizion nëse është e mundur që ngjarjet në të ardhmen do ta konfirmojnë atë, një detyrim i shkaktuar në datën e Pasqyrës së pozicionit financiar dhe një vlersim i arsyeshëm i shumës së humbjes të rezultuar mund të bëhet.

2.19 Transaksionet me palët e ndërlidhura

Palët e ndërlidhura përbëhen nga drejtorët e Byrosë, së bashku me entitetet të cilat ata i kontrollojnë, që mund të kenë ndikim të rëndësishëm mbi operacionet dhe menaxhmentin e Byrosë. Duke pasur parasysh secilën marrëdhënie të mundshme me palët e treta, vëmendja është e drejtuar më përbërjen e marrëdhënies, dhe jo thjesht në formën ligjore.

2.20 Ngjarjet pas datës raportuese

Ngjarjet pas datës raportuese që sigurojnë informata shtesë në lidhje me pozicionin e Byrosë në datën e Pasqyrës së pozicionit financiar (ngjarjet rregulluese), janë reflektuar në pasqyrat financiare. Ngjarjet pas datës së bilancit që nuk janë ngjarje rregulluese janë shpalosur në shënimet shpjeguese kur ato janë materiale.

Shënimet e pasqyrave financiare
Më dhe për vitin që përfundoi më 31 dhjetor 2016

3 Supozime dhe vlerësime të rëndësishme kontabël

Në aplikimin e politikave të kontabilitetit të Byrosë, nga menaxhmenti kërkohet të bëjë gjykime, vlerësime dhe supozime mbi vlerat bartëse të pasurive dhe detyrimeve që nuk janë lehtë të dukshme nga burimet tjera. Vlerësimet dhe supozimet e ndërlidhura janë bazuar në përvojën historike dhe faktorë të tjerë që janë konsideruar të jenë relevantë. Rezultatet e vërteta mund të ndryshojnë nga këto vlerësime.

Vlerësimi i detyrimeve të kontratës së sigurimit

Për kontratat e sigurimit jo-jetë, vlerësimet duhet të bëhen si për kostot e pritura përfundimtare të dëmeve të raportuara në datën e pasqyrës së gjendjes financiare ashtu edhe për kostot e pritura përfundimtare të dëmeve të pësuar por ende të paraportuara në datën e pasqyrës së gjendjes financiare (IBNR). Kostoja përfundimtare e dëmeve të papaguara është vlerëuar duke përdorur një gamë të teknikave standarde aktuale të projekcionit të dëmeve.

Supozimi kryesor nën këto teknika është që përvoja e zhvillimit të dëmeve në të kaluar e Byrosë mund të përdoret për të projektuar zhvillimin e dëmeve në të ardhmen dhe kështu kostot përfundimtare të dëmeve. Si të tilla, këto metoda hulumtojnë zhvillimin e humbjeve të paguara dhe të pësuar, kostot mesatare për dëm dhe numrin e dëmeve të bazuar në zhvillimet e vëzhguar të viteve të mëhershme dhe shkallët e pritura të humbjes. Historiku i zhvillimit të dëmeve është kryesisht i analizuar nga vitet rastësore, por mund të analizohet më tej me anë të hapësirave gjeografike, si edhe nga linjat e rëndësishme të biznesit dhe llojet e dëmeve. Gjykimi shtesë kualitativ është përdorur për të vlersuar se deri ku trendet e kaluara nuk mund të aplikohen për të ardhmen, në mënyrë që të arrihet në kostot përfundimtare të vlersuar të dëmeve që paraqesin rezultatin e mundshëm nga një seri rezultatesh të mundshme, duke marrë në konsideratë të gjitha pasiguritë e përfshira.

Humbjet nga zhvlersimi në të arkëtueshmet

Byroja rishikon të arkëtueshmet e saj të sigurimit dhe jo-sigurimit për të vlersuar dëmtimin në bazë vjetore. Në përcaktimin nëse një humbje nga zhvlersim duhet të regjistrohet në fitim ose humbje, Byroja bën gjykime nëse ka ndonjë të dhënë të mbikëqyrur që tregojnë se ka një rënie të matshme në fluksin monetar të ardhshme të vlerësuar nga një debitor individuale. Kjo evidencë mund të përfshijë të dhëna që tregojnë se ka pasur një ndryshim negativ në statusin e pagesave të debitorit.

Shënimet e pasqyrave financiare
Më dhë për vitin që përfundoi më 31 dhjetor 2016

4 Menaxhimi i riskut

Korniza qeverisëse

Objektivi kryesor i kuadrit të Byrosë mbi menaxhimin e riskut dhe atë financiar është që të mbrojë Byronë nga ngjarjet që pengojnë arritjet e qëndrueshme të objektivave të performancës financiare, përfshirë dështimin e shfrytëzimit të mundësive. Menaxhmenti kyç njih rëndësinë kritike të të pasurit një system të menaxhimit efikas dhe efektiv të riskut.

Këshilli Administrativ aprovon politikat e menaxhimit të riskut të Byrosë dhe takohet rregullisht për të aprovuar ndonjë kërkesë komerciale, rregullative apo organizative të këtyre politikave. Këto politika përcaktojnë identifikimin e riskut të Byrosë dhe interpretimin e tij, limitojnë strukturën që të sigurojnë kualitetin e duhur dhe shpërndarjen e pasurive, drejtojnë strategjinë e lëshimit dhe risigurimit drejt qëllimeve të përbashkëta të Byrosë, dhe specifikojnë kërkesat e raportimit.

Korniza rregullative

Aktiviteti i Byrosë është gjithashtu subjekt ndaj kërkesave rregullative përbrenda juridiksionit ku operon. Këto rregullore jo vetëm që përshkruajnë aprovimin dhe monitorimin e aktiviteteve, por gjithashtu vënë disa dispozita frenuese për të minimizuar riskun e mospagesave dhe insolvencës në anën e Byrosë së sigurimeve për t'u ballafaquar me detyrimet e paparashikuara që mund të lindin.

Risku i sigurimit

Risku kryesor që Byroja ballafaqohet nën kontratat e sigurimit është që dëmet e tanishme dhe pagesat e fitimeve ose koordinimi prej kësaj ndryshon nga cka është pritur. Kjo është e ndikuar nga frekuenca e dëmeve, ashpërsia e dëmeve, fitimet aktuale të paguara dhe zhvillimi pasues në dëme afatgjata. Për këtë arsye objektivi i Byrosë është të sigurojë që rezerva të mjaftueshme janë në dispozicion të mbulojnë këto detyrime.

Ekspozimi i mësipërm është zbutur nga shumëllojshmëria dhe madhesia e portfolios së kontratave të sigurimit dhe sipërfaqja gjeografike. Ndryshueshmëria e riskut gjithashtu është përmirësuar nga një zgjedhje e kujdesshme dhe implementimi i strategjisë me udhëzime të shkruara, gjithashtu edhe përdorimi i marveshjeve të risigurimit.

Shumica e biznesve të sigurimit të licencuara janë themeluar në bazë të marrëveshjeve mbi humbjet e tejkaluara. Shumat e rikuperueshme nga risiguresit janë llogaritur në mënyrë konsistente me provizionet e dëmeve të pazgjdhura dhe janë në pajtueshmëri me kontratat e risigurimit. Edhe pse Byroja ka marrëveshje të risigurimit, nuk është e liruar nga obligimet e saj direkte ndaj të siguarave dhe për këtë arsye ekziston ekspozimi i kreditit në lidhje me sigurimin e lëshuar, deri në masë që çdo risigures nuk mund të përmbush obligimet e supozuara në pajtueshmëri me risigurime të tilla.

Shënimet e pasqyrave financiare

Më dhe për vitin që përfundoi më 31 dhjetor 2016

(të gjitha vlerat janë të shprehura në mijëra euro përderisa nuk paraqiten ndryshe)

4 Menaxhimi i riskut (vazhdim)*Analiza e maturitetit*

Tabelat më poshtë organizojnë pasuritë dhe detyrimet financiare të Byrosë më 31 dhjetor 2016 dhe 2015 në grupime relevante sipas maturitetit të bazuar në periudhën e mbetur nga data e Pasqyrës së pozicionit financiar deri në datën e maturimit si vijon:

31 dhjetor 2016	Deri në 6 muaj	6-12 muaj	Mbi 1 vit	Gjithsej
Pasuritë financiare				
Paraja dhe ekuivalentet e saj	1,642	-	-	1,642
Të arkëtueshmet	642	-	-	642
Të arkëtueshme nga kompanitë e sigurimeve për rezerva teknike	19,717	-	-	19,717
Gjithsej pasuritë financiare	22,001	-	-	22,001
Detyrimet financiare				
Detyrimet e sigurimit për humbjet dhe shpenzimet e rregullimeve të humbjeve	19,717	-	-	19,717
Detyrimet tjera	1,911	-	-	1,911
Të pagushmet te kompanitë e sigurimit për tepricat e akumuluar	96	-	-	96
Gjithsej detyrimet financiare	21,724	-	-	21,724
Hapësira e maturitetit	277	-	-	277
31 Dhjetor 2015	Deri në 6 muaj	6-12 muaj	Mbi 1 vit	Gjithsej
Pasuritë financiare				
Paraja dhe ekuivalentet e saj	1,765	-	-	1,765
Të arkëtueshmet	245	-	-	245
Të arkëtueshme nga kompanitë e sigurimeve për rezerva teknike	18,702	-	-	18,702
Gjithsej pasuritë financiare	20,712	-	-	20,712
Detyrimet financiare				
Detyrimet e sigurimit për humbjet dhe shpenzimet e rregullimeve të humbjeve	18,702	-	-	18,702
Detyrimet tjera	1,705	-	-	1,705
Të pagushmet te kompanitë e sigurimit për tepricat e akumuluar	112	-	-	112
Gjithsej detyrimet financiare	20,519	-	-	20,519
Hapësira e maturitetit	193	-	-	193

Risku kreditor

Rreziku kreditor është rreziku i humbjes financiare të Byrosë nëse një klient apo palë tjetër e instrumenteve financiare dështon në përmbushjen e obligimeve kontraktuale, dhe del kryesisht në të arkëtueshmet e Byrosë nga Byroja e Shqipërisë dhe Maqedonisë dhe parasë dhe ekuivalentet e parasë.

Byroja është e ekspozuar ndaj rrezikut kreditor për pagesat e bëra të sigurveve bazuar në marrëveshjen me Byrotë në Shqipëri dhe Maqedoni, sipas së cilës Byroja regjistron të arkëtueshmet nga Byroja përkatëse. Byroja ka politika që kufizojnë sasinë e ekspozimit të kredisë ndaj ndonjë palë të kundërt. Ekspozimi maksimal i Byrosë ndaj riskut të kredisë është përfaqësuar nga shuma bartëse e çdo pasurie financiar në pasqyrën e pozicionit

	2016	2015
<i>Klasifikimet e pasurive financiare - vlerat bartëse</i>		
Paraja dhe ekuivalentet e parasë	1,642	1,765
Të arkëtueshmet	642	245
Gjithsej	2,284	2,010

Rreziku kreditor për paranë dhe ekuivalentet e parasë konsiderohet i ulët, pasi që palët janë banka me reputacion.

Shënimet e pasqyrave financiare

Më dhe për vitin që përfundoi më 31 dhjetor 2016

(të gjitha vlerat janë të shprehura në mijëra euro përderisa nuk paraqiten ndryshe)

4 Menaxhimi i riskut (vazhdim)

Risku i normës së interesit

Rreziku i normës së interesit është i përbërë nga rreziku që vlera e një instrumenti financiar do të luhetet për shkak të ndryshimeve në normat e interesit të tregut dhe rrezikut që maturimi i pasurive që bartin interes të ndryshojë nga maturimi i detyrimeve të përdorura që bartin interes për të financuar këto pasuri. Gjatësia e kohës për të cilën norma e interesit është fikse në një instrument financiar, pra tregon deri në çfarë mase kjo është e ekspozuar ndaj rrezikut të normës së interesit. Të ardhurat e Byrosë dhe rrjedha e parasë operative janë në thelb të pavarur nga ndryshimet në normat e interesit të tregut.

Më 31 dhjetor 2016 dhe 2015 të gjitha pasuritë dhe detyrimet financiare nuk bartin interes.

Risku nga kursi i këmbimit

Byroja nuk është e ekspozuar ndaj rrezikut të monedhave të huaja meqenëse të gjitha transaksionet e sajë janë kryer në monedhën vendore.

Shënimet e pasqyrave financiare

Më dhe për vitin që përfundoi më 31 dhjetor 2016

(të gjitha vlerat janë të shprehura në mijëra euro përderisa nuk paraqiten ndryshe)

5 Vlerësimi i vlerës së drejtë

Vlera e drejtë paraqet shumën e cila do të pranohej nese shitet një pasuri ose shuma që paguhet për të transferuar një detyrim në një transaksion të rregullt në mes të pjesëmarrësve të tregut në datën e matjes. Vlerat e drejta janë bazuar në supozimet menaxheriale sipas llojit të pasurive dhe detyrimit.

Instrumentet financiare të matura me vlerën e drejtë

Pasuritë financiare të matura sipas vlerës së drejtë në bilanc të gjendjes janë paraqitur në përputhje me hierarkinë e vlerës së drejtë. Kjo hierarki grupon pasuritë dhe detyrimet financiare në tri nivele që janë në bazë të një rëndësie nga të dhënat hyrëse të përdorura gjatë matjes së vlerës së drejtë të pasurive financiare:

- **Niveli 1:** çmimet e kuotuar (jo të rregulluara) në tregjet aktive për pasuritë dhe detyrimet identike ;
- **Niveli 2 :** të dhënat tjera hyrëse, përveç çmimeve të kuotuar, të përfshira në Nivelin 1 të cilat janë në dispozicion për vëzhgimin e pasurive ose detyrimeve, direkt (dmth. si çmimet), ose në mënyrë të tërthort (dmth të bëra nga çmimet) dhe
- **Niveli 3 :** të dhënat hyrëse mbi pasuritë ose detyrimet që nuk janë të bazuara në të dhënat e disponueshme për vëzhgimin e tregut.

Deri në datën e raportimit, Byroja nuk ka instrumente financiare të matura me vlerën e drejtë.

Instrumentet financiare që nuk janë prezantuar në vlerë të drejtë

Tabela në vijim përmbledh shumat bartëse dhe vlerat e drejta për ato pasuri dhe detyrime financiare që nuk janë paraqitur në Pasqyrën e pozicionit financiar në vlerën e tyre të drejtë (mijë euro).

	Shënime	Huatë dhe të arkëtueshmet	Shpenzime tjera të amortizimit	Vlera bartëse	Vlera e drejtë
31 dhjetor 2016					
Pasuritë financiare					
Paraja dhe ekuivalentet e parasë	11	1,642	-	1,642	1,642
Të arkëtueshmet	12	642	-	642	642
Të arkëtueshmet nga kompanitë e sigurimit për rezerva teknike	16	19,717	-	19,717	19,717
		22,001	-	22,001	22,001
Detyrimet financiare					
Detyrimet e sigurimit për humbjet dhe shpenzimet e rregullimit të humbjeve	17	-	19,717	19,717	19,717
Detyrime të tjera	19	-	1,911	1,911	1,911
Të pagushmet tek kompanitë e sigurimeve për tepricat e grumbulluara	20	-	96	96	96
		-	21,724	21,724	21,724
	Shënime	Huat dhe të arkëtushmet	Shpenzime tjera të amortizimi	Vlera bartëse	Vlera e drejtë
31 dhjetor 2015					
Pasuritë financiare					
Paraja dhe ekuivalentet e parasë	11	1,765	-	1,765	1,765
Të arkëtueshmet tregtare	12	245	-	245	245
Të arkëtueshmet nga kompanitë e sigurimit për rezerva teknike	16	18,702	-	18,702	18,702
		20,712	-	20,712	20,712
Detyrimet financiare					
Detyrimet e sigurimit për humbjet dhe shpenzimet e rregullimit të humbjeve	17	-	18,702	18,702	18,702
Detyrime të tjera	19	-	1,705	1,705	1,705
Të pagushmet tek kompanitë e sigurimeve për tepricat e grumbulluara	20	-	112	112	112
		-	20,519	20,519	20,519

Shënimet e pasqyrave financiare

Më dhe për vitin që përfundoi më 31 dhjetor 2016

(të gjitha vlerat janë të shprehura në mijëra euro përderisa nuk paraqiten ndryshe)

5 Vlerësimi i vlerës së drejtë (vazhdim)

Kreditë dhe të arkëtueshmet

Kreditë dhe të arkëtueshmet barten në koston e amortizimit, minus provizionet për zhvlerësim.

Vlera e tyre e drejtë i përgjigjet vlerës së tyre bartëse, shkak i maturitetit të tyre të shkurtër.

Pasuritë tjera financiare

Vlera e drejtë e pasurive monetare që përfshinë paranë dhe ekuivalentet e parasë konsiderohet t'i afrohet vlerës së tyre bartëse për shkak të maturitetit të tyre prej më pak se 3 muaj.

Detyrimet tjera

Vlera bartëse e detyrimeve tjera i afrohet vlerës së tyre bartëse për shkak të maturitetit të tyre prej më pak se 3 muaj.

Shënimet e pasqyrave financiare

Më dhe për vitin që përfundoi më 31 dhjetor 2016

(të gjitha vlerat janë të shprehura në mijëra euro përderisa nuk paraqiten ndryshe)

6 Të hyrat nga primet e sigurimeve

Të hyrat nga primet e sigurimeve, të cilat për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2016 janë në vlerë prej 8,269 mijë euro (2015: 11,979 mijë euro) ndërlidhen me sigurimin e detyrueshëm për automjete motorike të palës së tretë në kufijë të territorit të Kosovës për shoferët e automjeteve me regjistrime të huaja që nuk posedojnë një sigurim të tillë. Byroja është e autorizuar të mbledh këto të hyra në emër të të gjitha kompanive të sigurimit të licencuara nga Banka Qëndrore e Kosovës ("BQK") për të shitur polisa të sigurimit përbrenda territorit të Kosovës. Bazuar në vendimin e marrë nga Banka Qendrore e Kosovës të datës 18 korrik 2015 primet e sigurimit kufitar janë ulur dhe tarifata e reja janë të vlefshme nga 01 korrik 2015.

Në pajtim me ligjin për përgjegjësi të sigurimit të detyrueshëm të autopërgjegjësish dhe vendimeve të Këshillit Administrativ, të ardhurat nga primi i sigurimit alokohen si vijon:

- Kontributi për fondin e kartonit të gjelbërt në normën 20% gjatë vitit 2012
- Kontributi në dëmet e fondit të kompenzimit dhe BKS-së
- Kontributi për shpenzimet administrative të BKS-së
- dhe balanca e mbetur shpërndahet tek kompanitë e sigurimit

7 Primet e ceduara tek risiguruesit

Për vitet e përfunduara më 31 dhjetor 2016 and 2015, primet e transferuara tek risiguruesit janë respektivisht në vlerë prej 100 mijë euro dhe 127 mijë euro.

Gjatë vitit të përfunduar më 31 dhjetor 2014 Byroja ka hyrë në një marrëveshje risigurimi me SIA Mai Reinsurance Brokers për tejkalim të humbjes së risigurimit për detyrime të palëve të treta motorike vendore. Kjo marrëveshje do të mbulojë fondin e kompensimit për shoferë të pasiguruar dhe politikat e detyrimeve të palëve të treta motorike tranzit..

8 Të ardhurat tjera

	2016	2015
Të ardhura nga kompanitë e sigurimit për kontributet shtesë	3,641	-
Të ardhura nga organizatat të shërbimeve të dëmeve	432	236
Primet që duhen mbuluar nga kompanitë e për shkak të deficitit të vitit (Shënimi 20)	16	1,381
Të ardhura nga kontributi fillestar i kompanive të sigurimit për anëtarësim në BKS	-	35
Të ardhura të tjera	-	31
Gjithsej të hyrat tjera	4,089	1,683

Të ardhurat nga kompanitë e sigurimeve për kontributet shtesë

Gjatë vitit 2016, Byroja ka filluar implementimin e kërkesave për financimin e Fondit të kompenzimit sipas nenin 32 paragrafi 2 të ligjit Nr. 04/L-018 si dhe nenit 4 të Rregullores për Fondin e Kompenzimit të Byrosë Kosovare të Sigurimeve. Bazuar në ligj, kërkohet që secili i siguruar në fillim të kuartalit të tretë duhet të depozitojë në llogarinë e Fondit të Kompenzimit shumën e përcaktuar sipas rregullores. Gjithsej shuma e njohur për vitin e përfunduar me 2016 është 3,641 mijë euro.

Të ardhurat nga organizatat për shërbimin e dëmeve

Të ardhurat nga organizatat për shërbimin e dëmeve përfaqësojnë të ardhura nga Byroja nga palët tjera në Shqipëri dhe Maqedoni.

Shënimet e pasqyrave financiare

Më dhe për vitin që përfundoi më 31 dhjetor 2016

(të gjitha vlerat janë të shprehura në mijëra euro përderisa nuk paraqiten ndryshe)

9 Kostot e marrjes në sigurim

	2016	2015
Primet për kompanitë e sigurimit	4,237	5,721
Shpenzimet e personelit	779	951
Primet e rimbursuara tek kompanitë e sigurimit	60	53
Shpenzimet e printimit	33	84
Shpenzimet e qirasë	12	14
Shlyerja e të arkëtushmeve nga risiguruesi	-	500
Gjithsej kostot e marrjes ne sigurim dhe përvetësimit	5,121	7,323

10 Shpenzimet administrative

	2016	2015
Shpenzimet e Personelit	755	731
Provizioni i të arkëtueshmeve nga CSO Albania	262	-
Shpenzimet për mirëmbajtjen e sistemit Bonus Malus	221	420
Shpenzimet e qirasë	140	139
Pagat e këshillit administrativ	121	107
Shpenzimet gjyqësore	106	-
Shpenzimet e zhvlerësimit	67	64
Furnizuesit e zyrës dhe shërbimet	43	26
Karburant dhe elektricitet	33	31
Mirëmbajtje	27	38
Udhëtim dhe transport	27	37
Tarifat e bankës	27	26
Telefoni dhe Interneti	20	29
Amortizimi	20	20
Shpenzimet e garancioneve bankare	17	20
Sigurimi shëndetësor	16	18
Shpenzimet e marketingut	16	6
Shpenzimet e reprezentacionit	10	13
Donacione	7	4
Trajnimi i punëtorëve	3	4
Licenca e koordinatorëve	2	-
Rabat prej 30% në bazë të memorandumit me Ministrinë e Financave	-	451
Shpenzime tjera	11	16
Gjithsej shpenzimet administrative	1,951	2,200

11 Paraja dhe ekuivalentet e parasë

	2016	2015
Paraja në bankë	107	228
Paraja e gatshme	35	37
	142	265
Mjetet e bllokuara për garancionet	1,500	1,500
	1,642	1,765

Mjetet e bllokuara paraqesin mjetet e transferuara në llogari të bllokuara që kanë të bëjnë me memorandumun e nënshkruar në mes të Byrosë dhe Shoqatës së Siguruesve të Serbisë.

Shënimet e pasqyrave financiare
Më dhe për vitin që përfundoi më 31 dhjetor 2016
(të gjitha vlerat janë të shprehura në mijëra euro përderisa nuk paraqiten ndryshe)

12 Të arkëtueshmet

	2016	2015
Të arkëtueshme nga kompanitë e sigurimit	582	76
	582	76
Të arkëtueshme nga CSO - Shqipëria	664	514
Të arkëtueshme nga CSO -Maqedonia	24	44
Minus: Provizioni nga dëmtimet e llogarive tjera të arkëtueshme – Shqipëria	(664)	(402)
	24	156
Të arkëtueshme të tjera	145	122
Minus: Provizioni nga dëmtimet e llogarive tjera të arkëtueshme	(109)	(109)
Gjithsej të arkëtueshmet neto	642	245

13 Pajisjet

	Pajisje	Mobilje	Automjete	Përmirsimet në objektet me qera	Gjithsej
Kosto					
Më 01 Janar 2015	232	34	204	78	548
Shtesat gjatë vitit	7	-	24	-	31
Më 31 dhjetor 2015/01 janar 2016	239	34	228	78	579
Shtesat gjatë vitit	5	-	15	-	20
Më 31 dhjetor 2016	244	34	243	78	599
Zhvlerësimi i akumuluar					
Më 01 janar 2015	163	23	124	46	356
Ngarkesa për vit	26	2	29	7	64
Më 31 dhjetor 2015/01 janar 2016	189	25	153	53	420
Ngarkesa për vit	25	1	33	8	67
Më 31 dhjetor 2016	214	26	186	61	487
Vlera neto ne libra					
Më 31 dhjetor 2015	50	9	75	25	159
Më 31 dhjetor 2016	30	8	57	17	112

BKS nuk ka pronë të lënë pengë më 31 dhjetor 2016 dhe 2015 dhe të gjitha pasuritë janë përdorur për aktivitetet operuese të Byrosë.

14 Pasuritë e paprekshme

	Softver dhe Licenca
Kosto	
Më 01 Janar 2015	136
Shtesat gjatë vitit	-
Më 31 dhjetor 2015/01 janar 2016	136
Shtesat gjatë vitit	-
Më 31 dhjetor 2016	136
Zhvlerësimi i akumuluar	
Më 01 janar 2015	54
Ngarkesa për vit	20
Më 31 dhjetor 2015/01 janar 2016	74
Shtesat gjatë vitit	20
Më 31 dhjetor 2016	94
Vlera neto ne libra	
Më 31 dhjetor 2015	62
Më 31 dhjetor 2016	42

Shënimet e pasqyrave financiare

Më dhe për vitin që përfundoi më 31 dhjetor 2016

(të gjitha vlerat janë të shprehura në mijëra euro përderisa nuk paraqiten ndryshe)

15 Kosto e shtyrë e përvetësimit

Më 31 dhjetor 2016 dhe 2015 kosto e shtyrë e përvetësimit (DAC) ka qenë në shumën prej 45 mijë euro dhe 36 mijë euro, respektivisht. Nga viti 2014 kalkulimi i koston së shtyrë të përvetësimit bëhet duke u bazuar në udhëzimin administrativ të BQK me nr. 01/2014. Sipas udhëzimit, shpenzimet e lejuara për kalkulim janë shpenzimet e personelit për shitje të primeve, taksa e primeve që është 5%, and shpenzimet e provizionit të BQK 1.5%. Pasi që BQK nuk ka obligim ndaj dy kategorive të mësipërme, DAC i kalkuluar për vitin 2016 dhe 2015 paraqet vetëm pjesën e paamortizuar të shpenzimeve të personelit për shitjet e primeve.

	2016	2015
Shpenzimet e personelit	45	36
	45	36

16 Të arkëtueshmet nga kompanitë e sigurimit për rezervat teknike

	Fondi i Kompensimit	Sigurimi kufitar	31 Dhjetor 2016 Gjithsej
Eurosig	1,658	686	2,344
Siguria	1,522	642	2,164
Sigal	1,521	658	2,179
Illyria	1,382	593	1,975
Kosova e re	1,407	630	2,037
Sigma	1,375	632	2,007
Elsig	1,420	630	2,050
Insig	1,047	505	1,552
Dukagjini	865	493	1,358
Sig-Kos	673	431	1,104
Scardian	287	135	422
Prisig	360	165	525
	13,517	6,200	19,717
			31 Dhjetor 2015
	Fondi i Kompensimit	Sigurimi kufitar	Gjithsej
Dardania	1,608	610	2,218
Siguria	1,531	592	2,123
Sigal	1,476	591	2,067
Illyria	1,443	573	2,016
Kosova e re	1,445	595	2,040
Sigma	1,330	576	1,906
Elsig	1,299	546	1,845
Insig	1,136	510	1,646
Croatia	897	499	1,396
Sig-Kos	733	458	1,191
Scardian	96	46	142
Prisig	76	36	112
	13,070	5,632	18,702

Të arkëtueshmet nga kompanitë e sigurimit përfshijnë shumën nga kompanitë e sigurimeve për dëmet e vlerësuar në të ardhmen (RBNS dhe IBNR). Për këto të arkëtueshme nuk ka orar ripagese të rënë dakord ndërmjet Byrosë dhe kompanive të sigurimit. Menaxhmenti është i sigurtë në mënyrë të arsyeshme që shumën e tilla do të mbulohe plotësisht në të ardhmen prandaj nuk është njohur ndonjë lejm për këto të arkëtueshme në pasqyrat financiare.

Shënimet e pasqyrave financiare
Më dhe për vitin që përfundoi më 31 dhjetor 2016
(të gjitha vlerat janë të shprehura në mijëra euro përderisa nuk paraqiten ndryshe)

17 Detyrimet e sigurimit për humbje dhe shpenzimet e rregullimit të humbjeve	2016	2015
Detyrimet bruto të sigurimit për humbje dhe shpenzime të përmirsimit të humbjeve 01 janar.	18,702	13,273
Sigurimit dhe shpenzimet e përmirsimit të humbjeve gjatë vitit	6,175	10,124
Humbjet dhe shpenzimet e përmirsimit të humbjeve të paguara gjatë vitit	(5,160)	(4,695)
Detyrimet e sigurimit për humbje dhe shpenzime të përmirsimit të humbjeve 31 dhjetor	19,717	18,702

18 Rezervat e primit të pafituar

Ndryshimi në primin e pafituar është si në vijim:

	2016	2015
Primet e pafituara më 01 janar	450	633
Primi kufitar i pafituar më 31 dhjetor	476	450
Ndryshimi në detyrimet e sigurimit për primet e pafituara	(26)	183

19 Detyrime të tjera

	2016	2015
Të pagushmet ndaj kompanive të sigurimit (Depozitat në Bankë – EMOU Serbia)	1,500	1,500
Të pagushmet ndaj kompanive të sigurimit	394	58
Shërbimet e sigurimit	13	123
Detyrimet ndaj punëtorve	4	24
Të pagueshmet e tjera ndaj kompanive të sigurimit	109	109
Minus: Provizioni për të pagueshmet e tjera (shënimi 12)	(109)	(109)
Gjithsej detyrimet tjera	1,911	1,705

Të pagueshmet e tjera ndaj kompanive të sigurimit më 31 dhjetor 2016 dhe 2015 në vlerë prej 109 mijë euro paraqesin parane e vjedhur në një nga pikat e shitjes së Byrosë dhe zyren kryesore gjatë viteve paraprake.

20 Të pagueshmet ndaj kompanive të sigurimit për tepricat e akumuluar

Balancat prej 96 mijë euro dhe 112 mijë euro më 31 dhjetor 2016 dhe 2015, respektivisht, paraqesin tepricën neto të akumuluar nga vitet paraprake si dhe mungesën aktuale për vitin 2016 në vlerë prej 16 mijë euro. Byroja nuk e mbanë këtë bilanc si tepricë të akumuluar, prandaj është njohur si e pagueshme ndaj kompanive të sigurimit, më një shpenzim përkatës për atë vit (shih shënimin 9), kur deficitit është regjistruar si e hyrë dhe si rënie e të pagueshmeve të kompanive të sigurimit (shih shënimin 8). Më 31 dhjetor 2016 dhe 2015 Byroja nuk ka alokuar këtë balancë kompanive të sigurimit, duke u varur nga vendimi i Këshillit Administrativ të Byrosë.

Shënimet e pasqyrave financiare

Më dhe për vitin që përfundoi më 31 dhjetor 2016

(të gjitha vlerat janë të shprehura në mijëra euro përderisa nuk paraqiten ndryshe)

21 Kontingjencat dhe Zotimet*Çështje gjyqësore*

Byroja është e përfshirë në pretendime të ndryshme që lidhen me biznesin e saj të sigurimit. Më 31 dhjetor 2016, ka një numër të lartë të çështjeve gjyqësore për të cilat raste, në bazë të menaxhimit dhe të vlerësimit më të mirë të departamentit ligjor, byroja ka njohur provizionet të dëmeve të pazgjidhura – Të raportuara por jo të rregulluara. Sipas menaxhmentit dhe mbrojtësit e tyre ligjor, rezultati përfundimtar i çështjes në datën e raportimit nuk mund të përcaktohet me ndonjë besueshmëri.

Detyrimet e tatimit

Për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2016, 2015, 2014, 2013 dhe 2012 libri i taksave të Byrosë dhe regjistrimit nuk janë inspektuar nga autoritetet tatimore lokale. Byroja ka ndjekur rregullat dhe rregulloret gjatë llogaritjes së detyrimeve tatimore, sidoqoftë, interpretimet tatimore për autoritetet tatimore mund të ndryshojnë nga ato të përdorura nga Byroja.

Zotimet kapitale

Nuk ka zotime të rëndësishme kapitale më 31 dhjetor 2016 dhe 2015 që nuk janë njohur (në çoftë se ka) në pasqyrat financiare.

22 Transaksionet me palët e ndërlidhura*Transaksionet me palët e ndërlidhura*

Byroja ka transaksione të palëve të ndërlidhura me të gjitha kompanitë e sigurimit gjatë aktiviteteve në rrjedhën normale të biznesit. Të gjitha këto transaksione janë bartur në afate dhe kushte komerciale dhe me çmime të tregut. Tabela më poshtë tregon volumin e bilanceve nga transaksionet e palëve të ndërlidhura më dhe për vitin që përfundoi me 31 dhjetor 2016 dhe 2015:

31 dhjetor 2016

	Pasuritë	Detyrimet	Të hyrat	Shpenzimet
Anëtarët e Asamblesë	-	-	-	62
Këshilli administrativ	-	-	-	59
Menaxhmenti i lartë	-	-	-	106
Shpenzimet	-	-	-	33
Sigurimi shëndetsorë	-	-	-	28
Llogaria rrjedhëse	67	-	-	-
Gjithsej	67	-	-	288

31 dhjetor 2015

	Pasuritë	Detyrimet	Të hyrat	Shpenzimet
Anëtarët e Asamblesë	-	-	-	54
Këshilli administrativ	-	-	-	54
Menaxhmenti i lartë	-	-	-	159
Shpenzimet	-	-	-	84
Sigurimi shëndetsorë	-	-	-	32
Llogaria rrjedhëse	149	-	-	-
Gjithsej	149	-	-	383

23 Ngjarjet pas datës raportuese

Pas fundvitit dhe deri në lëshimin e këtyre pasqyrave financiare, gjatë vitit 2017, menaxhmenti i Byrosë ka lëshuar një vendim për provizionimin e të gjitha balancave të të arkëtueshme nga CSO Shqipëria sipas 31 dhjetor 2016 në vlerë prej 150 mijë euro e cila ka qenë e njohur në llogaritë e Byrosë në vitin 2017.

Përveç shpalosjes së mësipërme, nuk ka rregullime tjera që reflektojnë në pasqyrat financiare apo ngjarje të tjera të rëndësishme që janë materiale që të shpalosen në këto pasqyra financiare.